Lietas Nr. A420495213
Lietas arhīva Nr. A42-01483-14/4

SPRIEDUMS
Latvijas tautas vārdā

Rīgā 2014. gada 10.jūnijā

Administratīvā rajona tiesa

šādā sastāvā: tiesnese Līga Biksiniece-Martinova,

2014. gada 20. maijā rakstveida procesā izskatīja administratīvo lietu, kas ierosināta pēc /pers. A/ pieteikuma par Ieslodzījuma vietu pārvaldes 2013.gada 27.jūnija lēmuma Nr.1/16.1-G/2750 atcelšanu.

Aprakstošā daļa

[1] 2013.gada 10.maijā Brasas cietuma amatpersonas noformēja ziņojumu Nr.302 par /pers. A/ (turpmāk – pieteicējs) disciplīnas pārkāpumu, par to, ka viņš 2013.gada 10.maijā plkst.13.00 Brasas cietumā atteicās no apsekošanas, kuras mērķis bija konstatēt vai viņš ir lietojis alkoholu, narkotiskās vai psihotropās vielas. Par Ministru kabineta 2006.gada 30.maija noteikumu Nr.423 „Brīvības atņemšanas iestādes iekšējās kārtības noteikumi" 44.punkta 10.apakšpunkta pārkāpumu ar Brasas cietuma priekšnieka 2013.gada 10.maija lēmumu par soda piemērošanu pieteicējam piemērots sods – ievietošana soda izolatorā uz 7 diennaktīm.

Pieteicējs Brasas cietuma priekšnieka lēmumu apstrīdēja Ieslodzījuma vietu pārvaldē.

Ar Ieslodzījuma vietu pārvaldes 2013.gada 27.jūnija lēmumu Nr.1/16.1-G/2750 (turpmāk – Lēmums) atzīts par tiesisku Brasas cietuma priekšnieka 2013.gada 10.maija lēmums.

[2] Lēmums pamatots ar turpmāk minētajiem apsvērumiem.

[2.1] Pieteicējam, atbilstoši Latvijas Sodu izpildes kodeksa 71.panta pirmajai daļai, bija iespēja sniegt paskaidrojumus par pārkāpuma būtību, ko apliecina 2013.gada 10.maija ziņojuma Nr.302 sadaļā „Notiesātā paskaidrojums" viņa pašrocīgi sniegtais paskaidrojums par apstākļiem pārkāpuma konstatēšanas brīdī. Pieteicējs Jelgavas cietumā nav iesniedzis papildus iesniegumu vai paskaidrojumu.

[2.2] Brasas cietuma amatpersonas 2013.gada 7.jūnija ziņojumā norādīts, ka 2013.gada 10.maijā plkst. 11:30 uz aizdomu pamata, ka pieteicējs, iespējams, ir alkohola reibumā tika piedāvāts veikt urīna analīzes, bet sakarā ar to, ka pieteicējs fiziski nav varējis nodot urīna analīzes tika piedāvāts analīzes nodot pēc pusdienām plkst. 13:00 taču, pienākot norādītajam laikam, pieteicējs kategoriski atteicies nodot analīzes. Pieteicējs brīdināts par to, ka, ja urīna analīzes nenodos, tiks sastādīts ziņojums par disciplinārpārkāpumu, uz ko pieteicējs atbildējis, ka šis faktors viņam esot vienaldzīgs.

[2.3] Brasas cietuma administrācijai, kas ir valsts pārvaldes kā organizētas vienotas hierarhiskas sistēmas sastāvdaļa, nav un nevar būt savu subjektīvu interešu attiecībā pret ieslodzītajām personām. Izvērtējot pieteicēja personību un iesniegumā norādīto, lielāka ticamība piešķirama Brasas cietuma administrācijas sniegtajai informācijai.

[2.4] Atrodoties ieslodzījumā laika periodā no 2013.gada 6.oktobra līdz 2013.gada 16.maijam, pieteicējs pieļāvis 7 režīma pārkāpumus, par kuriem 2 reizes sodīts disciplinārā kārtā. Pārkāpumi saistīti ar cietuma dienas kārtības noteikumu neievērošanu un administrācijas likumīgo prasību ignorēšanu.

[2.5] Brasas cietuma administrācijas rīcība pieprasot pieteicējam doties uz apsekošanu un noformējot ziņojumu Nr.302 par soda izciešanas režīma prasību pārkāpšanu savu dienesta pienākumu ietvaros ir tiesiska un atbilst normatīvo aktu prasībām.

[2.6] Atbilstoši Latvijas Sodu izpildes kodeksa 70.pantam, ieslodzīto atteikšanās izpildīt iestādes darbinieku likumīgu prasību, ir uzskatāma par rupju soda izciešanas režīma pārkāpumu. Brasas cietuma administrācija, izvērtējot pārkāpuma apstākļus un būtību, ir piemērojusi izdarītajam pārkāpumam atbilstošu sodu.

[3] Administratīvajā rajona tiesā 2013.gada 30.jūlijā saņemts pieteikums par leslodzījuma vietu pārvaldes 2013.gada 27.jūnija lēmuma Nr.1/16.1-G/2750 atcelšanu. Pieteikums pamatots ar turpmāk minētajiem argumentiem.

[3.1] Pieteicējs tika aizturēts pēc īsās satikšanās ar māsu. Savukārt, pirms satikšanās pieteicējs tika pārmeklēts un viņam tika izskaidroti satikšanās noteikumi. Ja pieteicējs būtu lietojis alkoholu, narkotiskās vai psihotropās vielas, to būtu pamanījuši cietuma darbinieki. Arī satikšanās telpā alkoholu, narkotiskās vai psihotropās vielas lietot nebija iespējams.

[3.2] Nepamatoti pieprasot veikt urīna analīzes pieteicējs tika pazemots, tika pārkāptas pieteicēja Satversmes 95.pantā garantētās tiesības, Eiropas cilvēktiesību un pamatbrīvību aizsardzības konvencijas I daļas 17.pants, 3.pants un 5.panta pirmā daļa, Eiropas cietumu noteikumu I daļa un Valsts pārvaldes iekārtas likuma 10.panta ceturtajā daļā nostiprinātais princips.

[3.3] Pieteicējs pēc tikšanās ar māsu stresa iespaidā fiziski nespēja nodot urīnu. Medicīnas daļas darbiniece pārbaudīja pieteicēja koncentrēšanās spēju, koordināciju, asinsspiedienu un sirdsdarbību un paziņoja cietuma darbiniekam, ka nav alkohola, narkotisko vai psihotropo vielu lietošanas pazīmju.

[3.4] Stundu vēlāk pieteicējs pats ieradās uzraudzības daļā un pieteicās nodot urīnu, kas Lēmumā nav ņemts vērā. Cietuma darbinieki pieteicēju informēja, ka jau ir sastādīts ziņojums par atteikšanos no apsekošanas.

[4] Rakstveida paskaidrojumā par pieteikumu IeVP norāda, ka pieteikums ir nepamatots un noraidāms, pamatojoties uz Lēmumā minētajiem apsvērumiem.

[5] Administratīvā procesa likuma 112.[1] panta pirmā daļa noteic, ka administratīvās lietas izskatīšana notiek rakstveida procesā bez tiesas sēdes, ja likumā nav noteikts citādi. Savukārt minētā panta ceturtā daļa noteic, ka tiesa lietu mutvārdu procesā tiesas sēdē izskata, ja pirmās instances tiesai to lūdzis pieteicējs (..). Tā kā pieteicējs tiesai nav lūdzis lietu izskatīti mutvārdu procesā, tiesa atbilstoši Administratīvā procesa likuma 112.[1] panta pirmajai daļai lietu izskata rakstveida procesā.

Motīvu daļa

[6] Tiesa, rakstveida procesā izvērtējot lietas apstākļus un lietā esošos pierādījumus kopsakarā ar procesa dalībnieku lietā iesniegtajiem rakstveida paskaidrojumiem, secina, ka pieteikums ir noraidāms.

[7] Ministru kabineta 2006.gada 30.maija noteikumu Nr.423 „Brīvības atņemšanas iestādes iekšējās kārtības noteikumi" 44.10. apakšpunkts noteic, ka notiesātajiem ir pienākums pakļauties pārbaudei, lai konstatētu, vai nav lietots alkohols, narkotiskās vai psihotropās vielas.

Atbilstoši Latvijas Sodu izpildes kodeksa 70.panta pirmās daļas 6.punktam par soda izciešanas režīma prasību pārkāpšanu notiesātos, kas sodu izcieš cietumos, var ievietot soda izolatorā līdz piecpadsmit diennaktīm. Šā panta trešā daļa noteic, ka ievietot soda izolatorā var tikai notiesātos, kuri izdarījuši rupjus vai sistemātiskus soda izciešanas režīma pārkāpumus.

Savukārt saskaņā ar minētā panta ceturtās daļas 4.punktu atteikšanās no apsekošanas, kuras mērķis ir konstatēt, vai notiesātais ir lietojis alkoholu, narkotiskās vai psihotropās vielas, ir uzskatāma par rupju soda izciešanas režīma pārkāpumu.

Latvijas Sodu izpildes kodeksa 71.panta pirmā daļa noteic, ka uzliekot sodu, ievēro, kādos apstākļos pārkāpums izdarīts, notiesātā uzvedību pirms pārkāpuma, agrāk uzlikto sodu skaitu un raksturu, kā arī viņa paskaidrojumus par pārkāpuma būtību. Uzliktajam sodam jāatbilst notiesātā izdarītā pārkāpuma smagumam un raksturam.

[8] Saskaņā ar 2013.gada 10.maija Medicīniskās pārbaudes protokolu Nr.3, pieteicējam 2013.gada 10.maijā plkst. 10.55 veikta medicīniskā pārbaude narkotisko, psihotropo vai toksisko vielu ietekmes (iespaida) noteikšanai, kuras laikā pieteicējs atteicies no urīna analīzes nodošanas *(lietas 42. – 43.lapa).*

Brasas cietuma Uzraudzības daļas jaunākā inspektora 2013.gada 10.maija ziņojumā Nr. 302 „Par notiesātā disciplīnas pārkāpumu" norādīts, ka 2013.gada 10.maijā plkst. 13:00 pieteicējs atteicās no apsekošanas, kuras mērķis bija konstatēt, vai viņš ir lietojis alkoholu, narkotiskās vai psihotropās vielas *(lietas 40.lapa).*

[9] Notiesātā rakstveida paskaidrojumā pie 2013.gada 10.maija ziņojuma Nr. 302 „Par notiesātā disciplīnas pārkāpumu" pieteicējs paskaidrojis, ka fiziski nespēja nodot analīzes *(lietas 40.lapa).* Apstrīdēšanas iesniegumā pieteicējs norādījis, ka pieprasījuma brīdī nespēja nodot urīna analīzes, un lūdza dot vēl laiku vai kādus medikamentus, kas paātrinātu procesu, bet šis lūgums tika noraidīts *(lietas 36. – 37.lapa).* Savukārt, pieteikumā tiesai pieteicējs balstījies uz apgalvojumiem, ka nebija lietojis ne alkoholu, ne narkotiskās,

ne psihotropās vielas, un pēc tikšanās ar māsu stresa iespaidā fiziski nespēja nodot urīnu. Tāpat pieteikumā pieteicējs apstrīdējis pieprasījuma nodot urīna analīzes pamatotību, norādot, ka Medicīnas daļas darbiniece nekonstatēja alkohola, narkotisko vai psihotropo vielu lietošanas pazīmes *(lietas 3. – 5.lapa).*

Tiesas ieskatā lielāka ticamība ir piešķirama sākotnējam faktu izklāstam, kas liecina, ka 2013.gada 10.maijā pieteicēju nav interesējusi iespēja uz brīdi atlikt urīna analīžu nodošanu un viņš to nav lūdzis. Šādus apsvērumus pieteicējs norādījis tikai 2013.gada 26.maija apstrīdēšanas iesniegumā un pieteikumā tiesai. Līdz ar to nav pamata apšaubīt Lēmumā konstatēto, ka pieteicējs 2013.gada 10.maijā plkst.13.00 Brasas cietumā atteicās no apsekošanas, kuras mērķis bija konstatēt vai viņš ir lietojis alkoholu, narkotiskās vai psihotropās vielas.

[10] Tiesa secina, ka uzliekot disciplinārsodu, ir objektīvi konstatēti faktiskie apstākļi un piemērotas atbilstošās tiesību normas. Ņemot vērā Latvijas Sodu izpildes kodeksa 70.panta ceturtās daļas 4.punktā noteikto, pieteicēja izdarītais soda izciešanas režīma pārkāpums ir atzīstams par rupju pārkāpumu, par kuru saskaņā ar šā panta trešo daļu paredzēta ievietošana soda izolatorā.

Tiesa secina, ka pieteicējam uzliktais sods atbilst izdarītā pārkāpuma smagumam un raksturam. No Lēmuma izriet, ka uzliekot sodu, ir vērtēti pārkāpuma izdarīšanas apstākļi, pieteicēja uzvedība pirms pārkāpuma, agrāk uzlikto sodu skaits un raksturs, kā arī pieteicēja paskaidrojumus par pārkāpuma būtību. Tādējādi Lēmums pieņemts atbilstoši Latvijas Sodu izpildes kodeksa 71.panta pirmajā daļā noteiktajam.

Iestāde vērtējusi, ka pieteicējs, atrodoties ieslodzījumā, pieļāvis 7 režīma pārkāpumus, par kuriem 2 reizes sodīts disciplinārā kārtā. Pārkāpumi saistīti ar cietuma dienas kārtības noteikumu neievērošanu un administrācijas likumīgo prasību ignorēšanu.

[11] Tiesa noraida pieteicēja iebildumus attiecībā uz cietuma darbinieka pieprasījuma nodot urīna analīzes pamatotību, jo pieteikumā norādītais, ka Medicīnas daļas darbiniece esot paziņojusi cietuma darbiniekam, ka pieteicējam nav alkohola, narkotisko vai psihotropo vielu lietošanas pazīmju, ir pretrunā ar lietā esošajiem pierādījumiem. Tieši Medicīnas daļas darbiniece 2013.gada 10.maija Medicīniskās pārbaudes protokolā Nr.3 sākotnēji ir fiksējusi, ka pieteicējs atteicies no urīna analīzes nodošanas *(lietas 42. – 43.lapa).* No minētā secināms, ka cietuma darbinieki nav iejaukušies ārstniecības personas darbībās, un nav rīkojušies pretēji ārstniecības personas izvirzītajām prasībām. Tādējādi pieprasījums nodot urīna analīzes ir atzīstams par pamatotu un pieteicēja argumenti attiecībā uz pazemojuma nodarīšanu ir noraidāmi.

[12] Apkopojot iepriekš minēto, secināms, ka Ieslodzījuma vietu pārvaldes 2013.gada 27.jūnija lēmums Nr.1/16.1-G/2750 ir tiesisks un pamatots, bet /pers. A/ pieteikums ir noraidāms.

[13] Atbilstoši Administratīvā procesa likuma 126.panta ceturtajai daļai, ja pieteicējs no valsts nodevas samaksas ar tiesas lēmumu bijis pilnīgi vai daļēji atbrīvots, pieteikuma noraidīšanas gadījumā pieteicējam ir pienākums atmaksāt valstij valsts nodevu pilnā apmērā triju mēnešu laikā pēc sprieduma stāšanās spēkā. Šādos gadījumos tiesa pieteicēja pienākumu samaksāt valsts nodevu attiecīgajā apmērā norāda sprieduma rezolutīvajā daļā. Ja pieteicējs triju mēnešu laikā neiesniedz tiesai valsts nodevas apmaksu apliecinošu dokumentu, tiesa sprieduma norakstu nosūta tiesu izpildītājam izpildei.

Ar Administratīvās rajona tiesas tiesnese s 2013.gada 16.septembra lēmumu /pers. A/ tika daļēji atbrīvots no valsts nodevas samaksas, nosakot to Ls 5 apmērā. Tā kā tiesa noraida pieteikumu, pieteicējam ir pienākums atmaksāt valstij valsts nodevu pilnā apmērā triju mēnešu laikā pēc sprieduma stāšanās spēkā.

Rezolutīvā daļa

Pamatojoties uz Administratīvā procesa likuma 126.panta otro daļu, 246.-251., 329.pantu un Latvijas Sodu izpildes kodeksa 71.panta piekto daļu, Administratīvā rajona tiesa

nosprieda

noraidīt /pers. A/ pieteikumu par Ieslodzījuma vietu pārvaldes 2013.gada 27.jūnija lēmuma Nr.1/16.1-G/2750 atcelšanu.

Uzlikt par pienākumu /pers. A/ (personas kods /personas kods/) atmaksāt valstij valsts nodevu 21,34 euro apmērā triju mēnešu

laikā pēc sprieduma stāšanās spēkā.

Spriedumu var pārsūdzēt Augstākās tiesas Administratīvo lietu departamentā viena mēneša laikā no tā sastādīšanas dienas, iesniedzot kasācijas sūdzību Administratīvās rajona tiesas Rīgas tiesu namā.

Tiesnese *(paraksts)* L.Biksiniece-Martinova